

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-száma: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttár sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-száma: 151.

Rágalmazó jezsuiták.

— Fővárosi levél. —

Budapest, május 18.

(y) *Wekerle* mai hámulatos, s különösen személyiségét még nagyobbra növelő diadalát kizárólag az ultramontan ellenizék fektelen, vak dühéből származó, ügyefogyott támadásának és hihetetlen, rövidlátó elgaloppírozásának köszönheti.

Ha a kormány megrendelte volna magának a „Magyarország” című, mindenféle színekben csillámló lapnak tegnapi riadalmát, melyre külön vérpiros falragaszok és ezrével kiosztott apró czédulák hívták fel a közönség figyelmét, és ha a közönségnek ily módon való előkészítése után a kormány maga provocálta volna a képviselőházban ma folytatott, nevetségességében és együgyűségében valóban páratlan vitát: nem arathatott volna oly fényes sikert, mint a minőt ma az önmagát emésztő, mindig csendesnek és előzékenynek látszó *Holló Lajos* szerzett az egész kormánynak, de különösen *Wekerle* nének.

Holló Lajos, a „Magyarország” gentleman szerkesztője, országgyűlési képviselő elmegy *Bloch* uramhoz, — a ki valami harmadrendű könyvnyomdarészvénytársaságnak igazgatója, mely nyomda már a harmadik, a mely lesi, hogy mikor fizeti meg már a „Magyarország” a nyomtatást és papirost, — és tőle valami szerződést kért, melyet néhány nappal előbb már megbeszéltek. *Bloch* ur átad neki az asztalán fekvő valamely iratot. *Holló* meg sem nézi, vagy ha meg is nézte, mielőtt látta volna, hogy az valamelyik miniszter-

hez intézett beadvány fogalmazványa, — az iratot zsebre vágta, és szerződés nélkül, tehát látogatása célját elsem érve, hazament. Ottthon összeül néhányad magával, kifogástalan gentlemannel és a még alá sem irt fogalmazvány átolvasása után abban állapodnak meg, hogy ezt ki kell nyomtatni, ezt a nagyszerű dolgot nem szabad elszalasztani.

Naiv, ostoba ember olvasatlanul boríték alatt visszaküldi az illetőnek és helyette kéri a kívánt szerződést, ha pedig elolvassa, akkor pláne visszaküldi, de *Holló* ur harátjainak nógatasára elhatározta, hogy ő bizt kiadja.

Tán még így sem lesz belőle valami nagy dolog, de persze, ős falragaszokkal figyelmeztetni kell előre a világot, hogy óriási scandalum, politikai enunziatio készül; azután neki ül maga *Holló Lajos* és bevezetésül ír néhány hasábos cikket a kormány tagjait blindre elnevezi mindennek, csak becsületes embernek nem. És hogy a világ lássa: mennyire igaza van, még azon állítást is megkockáztatja, hogy ugyanazok, kik állítólag ellenzéki lapokat akartak megvesztegetni, csak azért, hogy belőlük titkos kormánypártiakat csináljanak, — egyidejűleg megkapták a kir. várpalatának több millió frt értékű építési munkálatait, bebizonyítandó, hogy corupciót űz a miniszterelnök és hogy a legajlasabb visszaélések zsirján hízalja a kormány politikai népszerűségét.

Ez azután tulsz minden eddig tapasztalt, sajnos, nyilvános életünkben úgy sem ritka gyanúsításokon és rágalmazásokon!

Hisz azt el sem lehet képzelni, hogy

Magyarországon élő ember nem tudja, hogy a várpalota építése már évek óta folyik, hogy tehát ezen építési munkálatokat már régen megkapták azok, a kik a munkálatokat tényleg eszközlik. Hogy lehet valaki olyan rosszhiszemű, vagy a mi még súlyosabb beszámítás alá esik, olyan könnyelmű, hogy ilyen váddal lépjen fel ország-világ előtt a magyar miniszteriummal szemben, melynek fedhetlen jelleméhez a gyanunak még árnyéka sem férhet!

Ilyenre csak akkor képes valaki, ha azt hiszi, hogy ez a végső eszköz arra, hogy a gyűlölt szabadelvű irányt és annak kiváló képviselőinek, a kabinet tagjainak lábára, évtizedekre kiható, nagy fontosságú, elvi küzdelmüknek döntő pillanatában hurkot vessen.

A kormány csak köszönettel lehet ez esetben Polónyinak, a ki röptiben, egy napot sem várva, kárörvendő modorában felhozta az ügyet, minden valószínűség szerint azért ő, mert ő tudvalevőleg a kötelező polgári házasságnak rendithetetlen híve és „legrégibb” harczosa és mert a pártértekezleten a felszólalással megbízott *Hoitsy Pál* ma reggel már neszét vette, hogy nem jó lesz ezen kérdéssel játszani, mert könnyen visszafelé sült el az ágyu.

Es csakugyan megeredt egy vita; úgy hívják: hogy napirend előtti felszólalás, a mely sajnálatos praecedensek következtében, a házszabályok világos szavainak teljes félremagyarázása folytán valószínűsítő tárgyalássá fajult. Teljes négy órát vett igénybe ez áldatlan vita, pedig, tudvalevőleg, ily esetben a ház még határozatot sem hozhat. Pedig mily jó lett

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Az utolsó erdélyi kormányzó.

— Bogyé Juon története. —

(Vége.)

IV.

Késői ószre fordult az idő.

A tarlott fákon már ott csillogott a zuzmára.

A délelőtti napfény ugyan valamennyi melegséggel tűzött le. De csak épp lucsakot hozott. A nedves föld fölszálló párája ködbe vonta a Retyezát ormát. Tiszta volt a hegy s amíg a hajtók a körmeikre huhukoltak: a kerületek német, cseh hivatalnokai szinte kékre váltak a hidegtől.

Fölállították a négy-ötezer hajtót.

A kirendelt összes Bezirks Vorsteherek aranypasszomános, fehér pantallonjukban, piros hajtókás zöld waffenrokban, griffmadár-fogantyujú, egyenes karddal oldalukon, kezükben szorongatva a ohapau bas-t ugyancsak mély hajlongások közt jelentették az „Eure Durchlaucht”-nak, hogy az ötezer hajtó helyben van.

Nagy meglepetéssel s a kiállott félelem kinyomataival arcukon, somfordáltak el, amikor a herceg egy kézmozdulattal elbocsá-

Az „Eure Durchlaucht” kiadta a parancsot:

— Kezdődjék a hajtás! Jobb szárny előre! Balszárny kitartani!

Katonaságnál kiszolgált s a hajtók közé sürűn beosztott trombitások tele tudóval nekifohászkodtak és harsogtatták a reseggetőt.

Főhajtók igyekeztek az oláhokat lehetőleg egyenes vonalban tartani, akik egyik kezükkel keresztet hánytak magukra, Istennek ajánlva bűnös lelküket, másik kezükben tartott mogyorófa pálcákkal pedig pokoli zajt csaptak.

Visszahangzott a zsivajtól az erdő mérföldekre.

Messzi, egy felső völgyhajlason egyszer csak fölhangzott a rémület szava:

— Jakete Ursu! Ni, a medve.

— Bagye Juon.

Aki ezt kiáltotta, össze is esett ijedtében s rájött a kórság.

Ott hagyták a hullott leveleken s zajongtak, harsogtattak tovább.

— Jakete Ursu!

Hangzott ismételve majd a jobb, majd a balszárnyon, ahol a medve, bozontos nagy fejét látogva, itt vagy ott akart a hajtók vonalán áttörni.

Ez a pokoli zürzavar, ez a nagy apparátus, úgy látszott, mégis megkomolyította

esett egy-egy százados fának, belekapott kérébe és egy marok huzással tisztára lerántotta róla a kergét.

A herceget rábírták, hogy egy biztos lövéséről ismert székely-parasztot, aki már sok medvét ledurrantott, állítson a háta mögé. Hadd adja meg ez a Bagye Juonnak a kegyelem-lövést.

V.

A zsivaj nőttön-nőtt. Egyre közelebb hangzott a zaj: hajtók kurjantása, ágak recsegése, lábak dobogása, kürtök harsonája s mindehhez dőrejszerű visszahangzó a hegyoldalak echóinak.

Schwarzenberg herceg könnyes gyapot-ruhában, fegyverére támaszkodva, várta a riadozást, hogy majd a közelből hangzik föl az ijedt szó:

— Jakete Bagye Juon!

A riasztás zür-zavara folyton élesebbé vált. Kisebb és kisebb gyűrűre vált a kör.

Már jönni kell a medvének.

A kormányzó két kézbe fogta fegyverét s érthetően feszült izgatottsággal várta a történendőt.

Állásától jobbra egy immár begyöpösödött s gallyak, szeder-indák, zörgő harasztok által befödött vak ut futott el, amit a herceg észre sem vett.

Ez utána csak alig...

volna határozatot provokálni, határozatot, mely lesújtó lett volna az ultramontán rágalmozókra.

De elég lesújtó volt rájuk nézve a vita egész lefolyása!

Az utolsó hetekben a szabadelvű pártnak ismételt alkalma nyílt bebizonyítani összetartását és lelkesedését a kormány iránt, de olyan tomboló diadalt és tüntetést, minőt a miniszterelnök mai, nagy hatású beszédének vége aratott, — a magyar képviselőház még sohasem látott. — Az ultramontán ellenzék csak úgy vonaglott a lesújtó kalapácsütések alatt és minden vergődése dacára, minden insinuatió és ráfogás felhasználása mellett sem volt képes a támadásnak még csak formai jogosultságát sem bebizonyítani.

Egészen hiába volt az a törekvés a vita második felében, a melyben különösen a szerencsétlen Apponyi gróf mindig a legerőteljesebb álláspontot foglalta el s csatlósa Ivánka Oszkár igyekezett kifejteni, hogy t. i. amaz állítólagos okmány, helyesebben mondva célját tévesztett fogalmazvány, valami bizonyító erővel bírna. De nem arról volt szó. Sem a kormány, sem a szabadelvű párt avval nem is foglalkozott, hogy hiteles-e ez az írás, hogy alá van e írva, vagy nem? Ez közömbös dolog. Az volt a kérdés először, tartalmaz-e, igazol-e a fogalmazvány csak egyetlenegy részletet, a mely akárminő gyanúsításra adhatna alapos okot, különösen arra, hogy tényleg a kormány keze játszott volna bele a bukótélben volt lapok megvásárlásánál s a mi a fő dolog, hogy mikép merhetett Holló Lajos ehhez a férczműhöz ilyen rágalmozó gyanúsító bevezetést írni, mikor erre csakugyan neki nem volt semmiféle támpontja. Ezt a tulajdonképeni kérdést mint a forró kását folyton kerülgették, erről nem akartak tudni semmit, hanem mindig azt hajtogaták, hogy a kormány titokban megvásároltatta az ellenzéki lapokat, s arra természetesen csak közpénzeket használhattott. Minő otromba ráfogás! Mintha ebből a kormánynak, még feltéve azt az ügyefogyottságot, hogy ilyenkor anynyi tengernyi pénzt költene, valami tényleges haszna lehetne. Hisz ha az ellenzéki sajtót ilyen könnyen meg lehet venni, akkor nem kellett ez az egész apparátus, ak-

kor sokkal kevesebb pénzzel egyenesen meg lehetett volna vesztegetni az illető hirlapírókat. De ha valaki oly rossz üzlet ember, hogy kétszeres, háromszoros árral tulfizet, látszó lapokat megvásárol, állítólag csak azért, hogy irányváltoztatással elriassa a még meglevő előfizetőket is, az az illetőnek a dolga vagy azé is, aki eladja ezen lapokat. Bezzeg, miért nem adták el magukat Bolgár Ferencz és Holló Lajos? Pedig azok anyagi ügye még rosszabbul áll, mint a »Szabad Szó«-é, vagy a »Pesti Napló«-é. Pedig az ellenzék is jól tudja, hogy tulajdonképen ezen egész üzlet mögött mi rejtőzik. Az a Weissenbacher cég, a mely megvette ezen lapokat és még több lapot akar megszerezni, nagyon helyes üzleti szempontból indult ki. Ennek a cégnek birtokában van ugyanis egy idő óta több nagy papírgyár, a melyekbe milliók vannak befektetve. Ezek a gyárak nem állhatnak fenn haszonnal, ha nincsen nekik biztos állandó vevőjük rendkívül nagy mennyiségű papírra. Meggondolták tehát magukat s fennálló lapok megvételét tartották annak a biztos eszköznek, hogy papírosuk számára kitűnő biztos vevőjük legyen. Új lapokat alapítani nem lett volna tanácsos, mert a nagy verseny mellett semmi kilátás sem volt arra, hogy a lapok tulságos száma mellett lehetséges volna egy vagy több lapnak közönséget szerezni. Csakis a már fennálló és bizonyos keletnek örvendő lapok megszerzéséről lehetett tehát szó, a mi biztos eredményre vezet. Ez a titka ennek a nagy rejtélynek.

Igaz, hogy nem egészen sült el egyelőre mert az a három lap, melyeket eddig megvettek t. i. a »Pesti Napló«, »Szabad Szó« és az »Ústökös« még nem elég arra, hogy nagy papírproduktióukat felemésztesse. Ők tehát mindenestre azon lesznek, hogy még egy-két lapot megszerezhessenek de természetesen úgy, hogy a papírosért járó összeg biztosítva legyen, ez pedig nagyon kétes követelés, ha a mostani birtokosok kezeiben megmarad az illető lap, nevezzék azt akár »Budapester Tagblatt«-nak, »Magyarország«-nak vagy »Hazánk«-nak.

A miniszterelnöknek mai fellépése s az ellenzék eljárásának ezen határozott és nyílt stygmatisálása rémitően fájt. A perbefogadás bejelentésére valósággal elképedt

Holló Lajos, mert nem lehet valami kellemes multság annak érzése, hogy bizony a fogság büntetést sehogys sem fogja elkerülhetni. Mikor azonban a miniszterelnök kijelentette, hogy ha corruptióról egyáltalán lehet szó, akkor tényleg corruptió az, mikor az ellenzéknek bizonyos része, — s itt nagyon jól disztigvált, épen akkor, mikor a kormány nem saját érdekeiért hanem nagyelvek keresztülviteléért felveté a bizalmi kérdést, akkor gyanúsítja a kormányt oly dolgokkal, melyeknek semmi nemü alapjuk nincsen.

Erre a mai leczkére az ellenzék még jó ideig fog emlékezni s remélhető, hogy a nyilvános rágalmozás módszere megint jó időre szünetelni fog.

BELFÖLD.

A valutajavaslatok tárgyalása.

A közös adósság egy részének bevonására vonatkozó törvényjavaslatot, a melyet az osztrák képviselőház már elfogadott, a magyar képviselőház pénzügyi bizottsága ma kezdi tárgyalni. Ama kiváló rokonszenv után ítélve, a mely a valutaműveleteket nálunk kezdettől fogva kísérte, nem szenved kétséget, hogy a bizottság hamar fog a javaslatokkal végezni, hogy azok mihamarább törvényerőre emelkedjenek.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az »Aradi Közlöny« távirati tudósítása. —
Budapest, május 17.

Kezdeté d. e. 10 órakor.

Elnök: Bánffy Dezső br., majd Andrássy Tivadar gr.

Jegyzők: Perczel Dezső, Molnár, Papp Elek.

A kormány részéről jelen vannak: Wekerle Sándor miniszterelnök, Hieronymi, Fejérváry Géza, Szilágyi Dezső igazságügyminiszter, Tisza Lajos gróf és Csáky Albin miniszterek.

Hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

A »Millennium«.

A napirend előtt

Bartha Miklós reflektál Hieronymi tegnapi beszédének azon passzusára, melyben a »Millennium« részvénytársaságról szólt, amely szintén lapok alapítását és vásárlását tervezte. Mivel szóoló is tervező volt, felszólal és kijelentheti, hogy a miniszter tévedésnek esett áldozatul, mert a prospectusban erről egyetlen

Alkalmasint kitört a medve valahol.

Schwarzenberg egész nyugodtan támasztotta fegyverét egy fatörzshöz s nézte a sikoltó erdei madarak ijedt röppenését.

Egyszer csak valami szokatlan neszt hall jobbról. Önkénytelenül kézbe es vállhoz kapja fegyverét.

A vakuton nesztelenül belopózott medve, alig tíz lépésnyire a kormányzótól, hirtelen, váratlanul kiütötte fejét a medve: valósággal a Bagye Juon; nem olyan darab állat, aminőt bolgár cigányok garasért tánczoltatnak; hanem egyike azoknak a rémes állatoknak, amely a legbátrabb vadásznak is eszébe juttatja, hogy nem kell több, csak egy minutányi megmocczanása a célzasközből a karnak és ez a napugár özönlő fényében reszkető fölséges őszi tájkép, mintha nem is volna többé.

Schwarzenberg fölemelte fejét a fegyver agyáról s összehúzott szemekkel nézte végig a medvét, amely két lábra állott, kiterjesztette koczos szőrű, széles első lábait s megcsikorgatta fogait.

Mekkora száj, micsoda körök! A halál jár arra, a hol ez a medve elcammog.

A herceg nyugodtan mereven nézett a medvére, amelynek valószínűleg imponált a kemény tekintet. De valószínűleg megsejtette halálos ellenét az előtte álló férfiban.

Megrázta fejét, aztán elbódult, mély redken, elvadult, neki dühödött ordítással. —

Hátso nyakbőrét felhuzta a feje búbjára. Minden szál vörösbarna szőre, mint kefésszálak meredeztek fel a fején. Szemei vérbe borultak és szájszélei mögül habos vér csöp-pent ki.

Majd előre lépett, fejét egy lehajló, megszáradt ág alatt kissé lehajította. Ez ág úgy tűnt föl a medve feje fölött, mint egy kalaphoz szurt pipa, amelyen a bojtott két lipinkázó levél helyettesítette.

A kormányzó, mikor a medve újra elbódult s lomha nagy testével ugrásra hajlott, — zsi-bba-d-ni érezte az idegeit. Eszébe ötlött a rémes mese: a Bagye Juont nem fogja a golyó, elkapja valamelyik első lábával s aki reá lö, elpusztul menthetetlenül. Emelte volna karját, de nem bírta; hajította volna fejét a fegyver agyára, de a nyaka mintha megmerevült volna.

— Végem van! — sutogta.

Es szinte már látta elesett testén a hatalmas állat karmainak marcangolását, az ordító száj tobzódását az ő véres testében.

Megremegett.

Egy, később öt halálos ágyánál meglátogató barátjának e jelenetről csak ennyit mondott:

— Der Kerl hat mir sehr imponirt.

Bagye Juon alatt, amint egyet ugrott, reszegeve töredezték a hullott faágak.

Schwarzenberg herceg ekkor

megrázkódott. Melegséget érzett újból a szívében, agyában. Immár tudott magának parancsolni.

Arcához szorította Lazzarino-ját és lőtt.

Bagye Juon a lövésre meg se horkant: hanem a babonás néphíthez hűen, a ballábával előre kapott s ujjabb mozdulatot tett a herceg felé.

Csönd támadt. Ebben a pillanatban még a hajtók riadozása is elnémult.

Schwarzenberg öt lépésnyi távolságból másodszor lőtt a medvére.

A régi, kapszlis rendszerű fegyveren ez a második lövés csütörtököt mondott. Még egy oroszán-vadásznál is érthető izgatottsággal fordult hátra a herceg mögéje állított pixenspanneréhez:

— Schissen Sie doch! Lőjjon hát!

De rémülten látja, hogy a pixenspanner (Büchsen-spanner, fegyverhúzó), Bagye Juontól megijedten, kerekét oldott.

Kétségbeesetten tekint a medvére, amely elől már nem volt ideje megfutni s amely irtozatos, nagy, tátott, hörgő száján, vérpiros nyelvét kinyújtva ugrott feléje. Már a levegőben volt a medve, forró lehelletét már érezte arcába csapódni, elborult vele a világ; de e pillanatban a medve összeesett.

Az első lövés halálos volt.

szó sincs. Már ismételt hallja ezt a vádat és épen azért leteszi a prospektust a ház asztalára. Es konstatálja, hogy különbség van a között, ha íróemberek vállalkoznak hírlapok alapítására és ha ezt hírlapíráshoz nem értő emberek cselekszik. (Helyeslés balfelől.)

Hieronymi Károly belügyminiszter kijelenti, hogy azok, a kik aláírták az említett prospektust, azok mind egyházpolitikai ellenesek, tehát nyilvánvaló, hogy a lapjaik is az ellen irányultak volna. (Zajos helyeslés.) De nem ez a baj. A baj az, hogy fáj Bartháék-nak, hogy egy lap őket ott hagyta és szerintük azért az illető lap, ha őket elhagyta és visszatért eredeti irányához, ezért az a lap tisztességtelen. Na hát ez épen úgy állja meg a kritikát, mint az a másik Bartha-féle állítás, hogy csak író, vagy politikus alapíthat lapot. (Zajos helyeslés jobb felől.)

Herman Ottó nem érti, hogy hogyan kerül ide ez a kérdés a Ház elé. Hát arra is volt eset, hogy nem rég kormánypárti újság lett ellenzéki. Hát az is eladta magát? (Zajos helyeslés.)

Bartha Miklós személyes kérdésben szólott ismételt is.

A polgári házasság.

Wekerle Sándor dr. miniszterelnök utal arra, hogy a polgári házasság kérdése már évtizedek óta foglalkoztatja az európai közvéleményt és foglalkoztatja a magyar közvéleményt is 1868 óta eddig a javaslatig. A főrendiház nem közvetítő eszme propagálásával, hanem merev negaczióval utasították vissza a javaslatot. Es épen ez, azt a meggyőződést keltette, hogy nem elvi szempontok vezették a főrendeket és így a kormány szorosan ragaszkodik a korábbi javaslatához és épen ezért azt újabban is elfogadásra ajánlja. Sokkal alaposabban meg volt vitatva a kérdés, semhogy az indokokat újra felsorolják, ellenben határozati javaslatot nyújt be, a mely szerint a ház kimondaná, hogy ragaszkodik a reformhoz és ezt újabb megfontolás alapján ismét elfogadásra ajánlja a javaslatot. (Zajos, hosszas és lelkesült éljenzés.)

Iusth Gyula kijelenti, hogy a főrendiház visszautasító szavazata a legkevésbé sem lepte meg, mert szóló és pártja regóta hangoztatja, hogy a főrendiház reformálandó, mert a kor-szellemből kivétt és mert nem tud összefogni a nemzettel. De különben sem egyeztethető össze a parlamentáris rendszerrel az az elavult instituczió.

Pongrácz Károly gr.: Ráfogás! (Nagy zaj. Felkiáltások: Rendre a mumiával!)

Iusth Gyula: Hogy nem ráfogás azt élénken bizonyítja maga a főrendiház. Es hogy ezt a főrendiházat nem lehetett reformálni,

az részben a kormánynak is büne és a bűne már megtermette az ő gyümölcseit. De bár szomorúan látta a főrendek elutasító szavazását mégis van ebben szólnak és pártjának valami elégtétele. Mert most már a többség is mellette lesz a főrendiház reformálásának. (Helyeslés és tetszés.) A képviselőház behatározatával küldte oda a javaslatot és a főrendiház még csak meg sem indokolta szavazatát. Amita főrendiházban argumentumgyanánt felhoztak, az mind csak dogmai argumentum, ennek pedig a haza érdekeivel szemben soha sem szabad érvényesülni és ez arra kell, hogy ösztönözze a házat, hogy még nagyobb szívóssággal tartsanak ki a polgári házasság mellett. (Zajos, hosszas helyeslés és éljenzés.) A javaslat cserbe hagyása a vallásháború köve volt; ez újfent csak újabb ok, hogy a javaslatot fenntartsuk és ezért örömet hozzájárul a miniszterelnök határozati javaslatához. (Zajos hosszas éljenzés és helyeslés.)

Apponyi Albert gróf a maga szempontjából feleslegesnek is tarthatná a vitát, mert hisz mindenkinek meg van a maga álláspontja. De két körülmény arra bírja, hogy felszólaljon. Azt mondták ugyanis, hogy most már azoknak is kötelességük a javaslatot elfogadni, akik a főrendiház szavazása előtt azt elvetették. E mellett azonban oka van helyesnek tartani azt, hogy a javaslatot az adott helyzetben — nem levenni a napirendről — de a differenciákat kellő elvek elejtésével módosított formában juttassuk érvényre. (Zajos derűtség.) Ami már most egyenként illeti az argumentumokat, megjegyzi, a bécsi befolyás és a teológiai felfogás miatt követelik a ház egyöntetű állásfoglalását. Elismeri, hogy túlságosan felekezeti argumentumokat hallott a főrendiház, olyanokat, amelyeket vegyes vallásu országban ő sem helyezhet. De azért hangoztattak ott is komoly kifogásokat és hogy indítványokkal nem álltak elő, az annak az oka, hogy a kormány kezdetől fogva kizárt minden kompromisszumot. Ami a bécsi befolyást illeti, ennek hangoztatását érti a függetlenségi párt részéről, de egyáltalán nem érti a kormány részéről, amely mindig a bécsi befolyás segítségével erősítette hatalmát. (Helyeslés balfelől.) Ha látná az idegen befolyásokat, amint hogy nem látja (Derűtség.) és ha tudná, hogy a kormány is küzdeni fog jövőre az idegen befolyások ellen, akkor tudná ő is, pártja is kötelességét. Szerinte az udvarhoz tartozó tagok teljesen alkotmányosan jártak el, hogy szavaztak és ha visszatartották volna azokat, az lett volna illetéktelen befolyás. (Helyeslés balfelől.) Az eddig általa ismert tények nem állapítják meg ezt az illetéktelen befolyás tényálladékát.

Attérve beszéde második részére újból indokolja azt a kívánságát, hogy a polgári házasság kötelező formája elvettessék, mert a tulajdonképeni lényeg úgy is a házasságjognak egységessé tétele, a zűr-zavaros állapot minél gyorsabb megszüntetése. Idezi a miniszterelnök egyik nyilatkozatát, melyben az bizonyos alkotmányos garanciák megszerzésére a koronánál teendő lépésekről beszélt. Más alkotmányos garanciát, mint a három főrendiházi tag kinevezése, s legföljebb az udvari hivatalnokok visszatartása, ő nem tud. Ezek azonban csak 6 szavazattal kisebbitenék a többséget. Utánuk még két utja van a kudarcz elkerülésének: örökös tagok számfeletti kinevezése, vagy a képviselőház feloszlata, ő tehát kérdi a miniszterelnököt, melyiket akarja ezen alkotmányos garanciák közül igénybe venni? Ő az örökletes főrendek kinevezését az alkotmány szellemével teljesen ellenkezőnek tartja. Ő is helytelennek tartja a főrendiház mai szervezetét, de a reformálás kérdésért egy konkrét törvény javaslat elvetése alkalmából felvetni, könnyen a kicsinyes bosszu látszatával bírja. — Alkotmányunk egyik sarkkövének megmozdítását csak utolsó eszköznek szabad tekinteni. Csak hogy ebben a kérdésben nem lehet hivatkozni az egész nemzet akaratára. (Nagy zaj.) Hivatkozhatnak a képviselőház többségére, de a választások alkalmával a nemzet még nem lett egyenesen megkérdezve a kötelező polgári házasság felől. Egész másképp lesz, ha ez a kérdés szabad és tiszta választások útján föl lesz vetve. (Nagy zaj és mozgás jobb felől.) A nemzet kétségtelen akaratának megkérdezését választások útján ő a maga részéről nem kifogásolja. De vajjon célszerű lenne-e az ország felizgatása, mi-

előtt ezek a kérdések megoldva lennének. Határozati javaslatot nyújt be, mely szerint a kötés formáját elejtetni kívánja. (Zajos éljenzés a baloldalon. Felkiáltások: öt perc! Oriási zaj.)

Elnök az ülést 5 perczre felfüggeszti. Szünet után

Kullmann János azt hitte, hogy a főrendiház üzenete után a képviselőház egyhangúlag fogja elfogadni. (Eljenzés jobbról.) Ő e miatt a javaslat miatt lépett ki a nemzeti pártból, de azért annak vezére iránt változatlan tisztelettel viseltetik. Szerinte a főrendiházban a javaslat megbuktatására illetéktelen tényezők szövetkeztek. (Ugy van! Zaj jobbról.)

Budapest, május 17. (Saját tudósítónk távirata.) A képviselőházi ülés további folyamáról tudósítónk a következőket sürgönyzi:

Ülés végén Szilágyi Apponyi szánalmas beszédével foglalkozott, melyet izekre tépett. Embert még úgy nem vertek le, mint ma Szilágyi Apponyit. Kimutatta, hogy a főrendek állásfoglalása a nemzet akaratával szemben meg gondolatlanság. Beszéde a hatás tetőpontjára akkor ért, midőn kijelentette, ha kell, a főnemesség kinevezésével is biztosítja a kormány a polgári házasság sorsát. A vitát holnap folytatják.

IDŐJÁRÁS.

Légnymás: reggel 7 órakor 759.6 milliméter, délután 2 órakor 758.8 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor $C^{\circ} + 15.0$, délután 2 órakor $C^{\circ} + 16.3$. Szél irányja és ereje: reggel 7 órakor DK. 2, délután 2 órakor K. 4. Felhőzet: reggel többnyire borult, délután borult; szik, dörög. Csapadék az utóbbi 24 órában: 18 milliméter zivatarral.

IDŐJÓSLAS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Május 18. —

Változó felhőzet. — Meleg. — Helyenként csapadék. — Zivatarok.

HIREK.

Május 18. Péntek. Róm. kath. naptár: Venancz. — Protestáns naptár: Venancz. — Görög-keleti naptár (május 6.): Jób. — A nap két 4 óra 8 perczkor, nyugszik 7 óra 13 perczkor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Bemutató díjtalan.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van szombat és szombaton 3—4 és pénteken 11—12-ig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

Május 26. Az aradmegyei községi és körjegyzők együletének vándorgyűlése M.-Radnán.

Vonatok közlekedése.

— Érvényes 1894. évi május hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
<i>Budapest felé indul:</i>	<i>Budapest felé érkezik:</i>
Nagyvárad reggel 5.18	Vv. Csabáról reggel 9.10
Nagyvárad d. e. 11.30	Nagyvárad este 8.42
Győrszombat reggel 8.20	Személyvonat reggel 6.10
Személyvonat d. e. 11.30	Személyvonat d. u. 3.55
Személyvonat este 9.45	Győrszombat este 6.55
<i>Erdély felé:</i>	<i>Erdély felé:</i>
Személyvonat reggel 6.35	Soborsimról reggel 7.—
Soborsim d. u. 2.30	Személyvonat d. e. 11.—
Személyvonat d. u. 4.30	Személyvonat este 8.55
<i>Temesvár felé:</i>	<i>Temesvár felé:</i>
Vegyesvonat reggel 6.25	Személyvonat d. e. 9.44
Vegyesvonat d. e. 11.35	Vegyesvonat d. u. 3.44
Személyvonat d. u. 5.58	Vegyesvonat este 10.55
<i>Szeged felé:</i>	<i>Szeged felé:</i>
Személyvonat reggel 5.—	Személyvonat reggel 8.50
Személyvonat d. e. 9.—	Személyvonat este 6.45
Vegyesvonat d. u. 4.20	Személyvonat este 10.—
<i>Gurahoncz felé:</i>	<i>Gurahoncz felé:</i>
Személyvonat reggel 6.40	Személyvonat reggel 8.—
Személyvonat d. u. 5.23	Személyvonat este 6.50
Vegyesvonat d. u. 12.30	Vegyesvonat d. e. 11.43

— A hivatalos lapból. A király Neuberger Bódog fiúmei fakereskedőnek, valamint törvényes utódainak, a közügyek terén szerzett érdemei elismerésül a magyar nemességet a „hliniki előnévvel adományozta.

— Előfizetőink figyelmébe. Az utazási és fürdő-évszak alatt lapunk kiadóhivatala ez idén is elfogad „turista-előfizetést.“ Ez intézkedés következtében az utazók és fürdőzők

VI.

A herceg rosszul lett.

Elsárgult arca kinosan vonaglott, ajkai reszkettek. Alig tudott addig a lábán állani, amíg megparancsolta a vadászokat beszüntetését.

Már vinni kellett a kocsira, pedig küzdve-küzdött a kór ellen, amely rögtön kezdett mutatkozni rajta.

Előbb csak a halántékai sárgultak el, aztán a szemek körül, a nyaklókán, a két orcáján, az ajka szélein futott szét a barna, majdnem fekete sárga szín.

Aztán szíve felé érezte húzódní, mint valami jeges, nedves lepelt a sárgaságot s alig küzdött pár napot: meghalt fekete-sárga szíven, a Bagye Juonnak még egészen ki sem száradt bőrén való halálos hanykódás után.

Az erdélyi nemesség, a szomorú idők gyászában, amikor egy egész országot lehetett siratni, könnyezve állotta körül a német ravatalát s részvét-íratot intézett Schwarzenberg herczeg családja felé.

Ide kell jegyeznünk a részvétírat utolsó szavait, mert ezeknek történelmi jelentőségük van: „Oly jó indulattal igyekezett bajainkat fölismerni, mint a hogy előtte senki sem tette.“

Imhol, a nemzeti gyász közepette az egyetlen megsiratott német.

KEMECHEY JENŐ.

abban a kellemes helyzetben vannak, hogy ha naponként változtatják is tartózkodási helyüket, előleges rendelkezésük szerint mindenütt ott találják már lapunk egy vagy több legújabb számát a postahivatalban (poste restante), vagy az előre kijelölt szállodában. Ily előfizetéseknél, melyeket bármely naptól kezdve tetszés szerinti időtartamra elfogadunk, feltétlenül szükséges, hogy kiadóhivatalunk idejekorán és pontosan értesítve legyen, hogy mely napokon hová küldje a lapot.

— Szocialista vita a megyegyűlésen. Békésmegyéé a szerencse, hogy közgyűlésén már a szocializmus kérdésével kell foglalkoznia. Bizony elég szomorú ez a tény és nem csoda, ha — mint levelezőnk írja — a kérdés körül óriási vita fejlődött ki. Beliczey volt főispán a kormánybiztosi iratokat kívánta látni, mert különben nem lehet határozottan eljárni. Gazsó azt indítványozta, hogy a megye a szocialista sajtó ellensúlyozására röpiratot adjon ki. Tallián főispán Beliczeyvel szemben kijelenti, hogy a kormánybiztosi iratokból tárgyi adatokkal szolgálhat, de személyi indiszkréciókra nem vállalkozik. Beliczey a kormány tájékoztatatlanságát kritizálta. A képviselőlet tanulmányozó bizottságot küldött ki és a kormánytól a csendőrség megszaporítását kéri. Szeghalmon a bajimminek; Orosházán harmadik szolgabírórt választottak, hogy a főszolgabíró állandó érintkezésben lehessen a néppel. Tallián főispán kijelentette, hogy a kérdés nem parocziális. Hieronymi miniszter legközelebb anketet hív össze az alföldi érdekeltek köréből.

— A jegyzői vizsga Arad megye székházában tegnap ért véget, mintán a jelöltek a szóbeli vizsga nehézségeit is legyőzték. A vizsga eredményét igen szépnek mondhatjuk, mivel 9 pályázó közül hatan tették le a vizsgát sikerrel, míg kettőt hat hónapra vettek vissza. A sikerrel vizsgázott új jegyzők a következők: Kovács Géza, Vas Dezső, Suhajda Antal, Szkalák József, Lengyel Gábor, Petrovics György és Csiba Márton. Kívánjuk, hogy az új jegyzők minél előbb valami jó állomást is kapjanak.

— A vallástani tanítása. Az iparos-, kereskedőinas-iskolákban valamint a középkereskedelmi iskolákban eddig a vallástani csak fakultatív tárgy volt. Csáky Albin gróf közoktatásügyi miniszter most elrendelte, hogy a nevezett iskolákban a vallástani az új iskolai évtől kötelező tárgy legyen.

— Budavár bevételének évfordulója. Május 21-én lesz Budavár bevételének 45-ik évfordulója. Ezt az emlékeztető, dicső napot az idén is megünnepeljük öreg honvédeink. Az ünnepet az 1848–49-iki honvédegyesületek központi bizottsága rendezi és részvételre felszólítja a budai honvédegyesületet és az egyetemi ifjúságot is. Az emlékünnepről két részből fog állni. Május 21-én délelőtt 10 órakor a krisztinavárosi plebánia templomba gyászmise lesz az elesett honvédek lelkiüdvéért. Délután fél ötkor összegyűlekeznek a budai Horváthkertben s onnan zászlók alatt kivonnulnak a honvédsírokhoz. Itt a honvédegyesületek képviselője és az ifjúság szónoka beszédet mond, a budai tanító-intézet dalárdája pedig hazafias dalokat fog énekelni.

— A pálinka áldozata. Újabb név sorakozik azon szerencsétlenek listájához, a kiket a pálinka, ez az emberirtó vitt a halálba. Jovicza Vaszilj és Ruzs Luka részeges emberek — mint gura honczi levelezőnk írja — beültek a kocsmába, hogy a Ruzs Luka eladott tehene feletti áldomást megigyak. Már ugyancsak jól belenéztek a pálinkás üvegek fenekére, midőn Jovicza Vasziljenek hirtelen az a kívánsága támadt, hogy szeretne már egyszer amúgy méretlen inni az

üvegből. Ruzs Luka engedett a kívánságának és hozatott két fél liter pálinkát. Jovicza egy más után hajtotta fel a két üveget és utolsó cseppig kiitta mindkettőt tartalmát. Ezután hirtelen felugrott, kezeivel hadonászva haladt végig az utcán, hanem aztán 200 lépésnyire a kocsmától összesettség 18 érái kinosz szenvedés után meg halt tegnap reggel. Megölte a pálinka.

— A millenniumi kiállítás. Az aradi kerületi kiállítási bizottság Csabán egy helyi bizottság szervezését határozván el, dr. Marschall Lajos aradi kereskedelmi és iparkamarai titkár a múlt hét végén Csabán járt a végből, hogy a bizottság területének és szervezése módzatainak megállapítását a kamara oszabai kültagjaival megbeszélje. E felett az ipartestületben most folyt a tanácskozás, melyen a helyi bizottság területébe a csabai, békési, gyomai és szeghalmi járások vétettek fel és a bizottság tagjaiul a kamarai kültagokon kívül 20 iparos jelöltetett ki oly fentartással, hogy a bizottság még a kerület járásaiból ki fog bővíteni.

— A balázsfalvi évforduló. Az arad és temes megyei oláhok tegnapelőtt ünnepelték meg Lippán a város fölötti halmon álló nagy kereszt mellett az 1848-iki balázsfalvi oláh gyűlés évfordulóját. Az ünnepélyt a polgári házasságról szóló törvényjavaslat megbuktatásáért mondott Tedeum nyitotta meg. Erre a pópák mozsárdurrogások közt beszédek tartottak s a nép aztán ének szóval vonult be a városba.

— Uj vizimű. A mezőhegyesi m. kir. állami ménesbirtok igazgatósága, réntőzés céljából vett tervbe egy vizimunkálat létesítését s annak engedélyezéséért Csánád megye alispánjához folyamodott. A IX. kerületi kulturmérnöki hivatal a bemutatott tervek ellen kifogást nem emelvén, a helyszíni tárgyalás legközelebb meg fog tartatni, amelyre a kérvényező uradalom, valamint Mezőhegyes, Pitvaros és Nagylak községek előjárói, Tomka Emil nagylaki birtokos, továbbá az öntözendő részzel szomszédos nagylaki és pitvarosi birtokosok fognak meghivatni.

— A nagylaki kázu bőven ismertetett ügyében két hosszabb nyilatkozatot kaptunk a tegnapi póstával. Az egyikben Ruzs János jegyző tiltakozik az ellen, mintha ő agitátor volna. Kijelenti, hogy ellenkezőleg, a népet mindig mérsékletre intette s hogy speciáliter éppen a Markovits-Spilká ügyében az ő befolyásának sikerült az ingerült kedélyeket lecsillapítani és rávenni a lakosságot, hogy minden kifakadásoktól őrizkedve, várja be a dolgok lebonyolítását a rendes úton. Hogy Nagylak nem lázong, azt az ottani önkéntes tűzoltóegylet vasárnapi táncmulatásával igyekszik bebizonyítani, melyen a lakosság vallás- és nemzetiségi különbség nélkül jelen volt s a legnagyobb egyetértésben, minden szóváltás nélkül mulatott egyszerre két helyen is. A jegyző ur e nyilatkozatát szívesen tudomásul vesszük. A másik nyilatkozatban Markovits Vincze nagylaki gör. kel. lelkész reflektál az „Aradi Közlöny” s az „Arad és Vidéke” cikkeire, a miket — könnyen megmagyarázható okokból — hevesen elítél. Az ő érdes stílusban tartott nyilatkozatával most bővebben nem foglalkozunk. A hozzászólást és a dolog részletesebb szellőztetését akkorra tartjuk fenn, midőn a nagylaki eset vizsgálata befejezést fog nyerni.

— Neumann Samu, a Neumann-testvérek czég eddigi beltagja, kölcsönös barátságos megállapodás szerint a czég kötelékéből megvált.

— Közeledik a nyár. Ha a hirtelen nyakunkba szakadó zivatarokról, elmosott majálisokról nem sejtünk, közeledni kell már a nyárnak, ugy a főkapitány rendelete okvetlen azt kell, hogy elhitesse velünk, mely arról szól, hogy május hó 15-től szeptember 15-ig terjedő idő alatt a gyalogutak a ház és telek tulajdonosok által naponként egyszer és pedig az

aszfalt délután 1–2 óra között, másféle burkolat pedig 7–8 óra között meglocsolandó. Elérkezett az idő, mely örök bosszúsága a házmestereknek.

— Lezuhant munkás. Második szerencsétlenség történik már a Forray és Rákoczy-utóza sarkán épülő Guttmann-féle házánál. A múlt hetekben csak kisebb szerencsétlenség fordult elő — mint azt annak idején megirtuk — s a lezuhant ember kisebb mérvű fizamódással esett tul a bajon, hanem tegnap délelőtt nagy sérülést szenvedett az első emeletről lezuhant munkás. Berces Ferencz a neve annak a huszonkét éves és legénynek, ki lezuhanva súlyos sérülést szenvedett a fején. Az emeletről leeső ember a mellett hogy maga erősen megsérült, még egy nőt is megsértett, ki lenn dolgozott.

— A katonarvosok helyzete. A delegációkban állandó volt a hadügyminiszter panasza, hogy kevés a katonarvos. Mint biztos forrásból értesülünk, hogy a közös hadügyminiszter bizalmas rendeletben felhívta a hadtestparancsnokságokat, hogy írják össze a hadtestparancsnokság területén működő katonarvosok magánjövendelmét. A statisztikából a hadügyminiszter meg fogja tudni, hogy a katonarvosoknak magánpraxisuk alig van, mellékjövendelmük csekély s hogy az orvosnövendékek ezért tartózkodnak a katonarvosi pályától. A honvédségnél a rendkívül lassu előléptetésen kívül (megtörténik az is, hogy valaki 20 évig első osztályu ezredorvos, anélkül, hogy előléptetne) meg vannak ugyanezen bajok s még az is, hogy a katonarvosoknak sokkal több a hivatalos teendőjük, mint a közös hadseregénél.

— A divatárusnő házi tolvajai. Mindenféle tolvajtól inkább lehet őrizkedni, mint a házitolvajtól. Annál is inkább veszedelmes a házitolvaj, minél inkább tudja a bizalmat maga számára megszerezni. Ilyen veszedelmes házitolvajokról rántották le tegnap az álarcot a kapitányi hivatalban. Az eset a következő: Lux Jozefa, aradi divatárusnő panaszt emelt a kapitányságnál, hogy őt már régebb idő óta lopkodja valaki és gyanuja is van már, még pedig a nála dolgozó, csinos tanulóleányra Ungurán Piroskára és a szintén nála alkalmazott nőcselédre, Lukács Mariskára. A megidézett gyanúsított leányok először mindent tagadtak, hanem azután később töredelmes vallomást tettek. A vallomás alatt tűnt csak ki, milyen óriási kárt okoztak ők lopásaikkal Lux Jozefának. Nem csak hogy pénztárázából 5, 10 irtokat csengettek ki, hanem az üzletből finom és értékes kócsag, tollakat, csipkéket stb. is elcsajátítottak. Ezen lopkodásaikat már majdnem egy és fél év óta üzik. Megtudták a vallatás alatt az orgazda nevét is, ki a lopott tárgyakat eladogatta, ugyszintén Lux Jozefának gyűrűiből kiesedett gyémánt köveket, melyeket az orgazda, névleg Bojcsó Mária 30–40 krajczár potom árért árult a piacon. A tegnap megkezdett vallatást, melynek folyama alatt talán más érdekes dolgok is jönnek majd napszínpa, folytatják.

— Gazdasági célból épített árkolások. Határárok töltésének eltávolítása iránt vizrendőri panaszt emelt egy község a szomszédos birtokos ellen, s az illető vármegye alispánja a főszolgabírói határozat megváltoztatásával a töltésnek engedélyezés céljából három hónap alatt teendő bejelentésére utasította a panaszoltat. A belügyminiszter hatályon kívül helyezte a határozatot s a panaszoltat fölmenté a kihágás vádjá és következményei alól, mert a határtöltés a vizek természetes lefolyását se meg nem akadályoztatta, se meg nem változtatta s így egyrészt a töltés átalakításának vagy eltávolításának, másrészt hivatalból engedélyezési eljárásra való utasításnak helye nem lehet; a panasz pedig nem is a jelenlegi helyzet ellen, hanem e helyzet esetleges megváltoztatásának megakadályozása végett emeltetett, ennél fogva már általában véve sem szolgálhat tárgyalás alapjául.

— „Nincs menyország, se pokol.” A mióta a főrendiház leszavazta a polgári házasságról szóló törvényjavaslatot, azóta néhány misszionárius járkel a vidéken s mond beszédeket a templomokban. A prédikáció természetesen két részből áll. Az első ujjongás a diadal fölött s dicsérete a mágnásoknak, a kik szavaztak, meg a mágnás-asszonyoknak, a kik teljes sikerrel imádkoztak. Ezek feltétlenül a menyországba kerülnek s hallgatják a fölséges koncerteket. A beszéd második része pedig főrmedvény. Kárhozasok mindazok, a kik a polgári házasságnak hívei s a kik vágyat éreznek az ilyen eretnek házasság után. Ezeket legyalázzák a föld poráig, tudtára adva nekik, hogy egytől-egyig a pokolba kerülnek. W e k e r l é v é l s z i l á g y i Dezsővel együtt, a kinek „ott majd nem lesz jóétvágya”. Emisszionáriusok közül, akik javában járnak kelnek, különösen kiválik az, aki ezen a héten Biharmegyében mondta el a mondani valóját, a bihari szószeke állva. Ez a páter már tovább ment, mint a többi, mert támadást intézett a népdalok egy része ellen is. A megróni valókát kikereste, az első sort elmondta, utána téve mindjárt, hogy a ki akár józanul, akár széles jökedvében énekel el az emített nótát, az vétkezik és bűnhődik. Annak a rosszabbik másvilágon nem lesz kedve dalolni. A kifogásolt és kiátkozott népdalok között elsősorban említette a „Nincs menyország, se pokol” kezdetűt s csak azután vette sorra a többi, a melyek papokra vonatkoznak s a melyekkel a duhaj társaságokban hangulatot lehet kelteni. A mit azonban olykor, bizalmas körben, elénekelnek a papok is. Hogy Flódung főtisztelendő ur elénekelte-e, vagy csak nótá nélkül mondta el a kifogásolt verseket: nem tudjuk, de annyi bizonyos, hogy a „Nincs menyország, se pokol” kezdetű kedéyes népdalcscika most először hangzott el a megszentelt hajlékban és pedig az ő kenetteljes ajkairól.

— Tetten ért betörő. A H u b e r t-féle szappangyárban már régóta vették észre, hogy a fagygyu folytonosan fog. Tegnapelőtt rálestek éjszaka az ismeretlen tolvajra és sikerült is elfogni, ki nem volt más mint L i p c s e i István mészáros legény. A fagygyu kamra vasajtáját olyan módon nyitotta fel, hogy az ajtó feletti szeledezőlapon vas kampóval ellátott bottal benyult és a tolózáratat felhúzván és letaszítván az ajtó egymagába kinyílt. Mikor tegnapelőtt munka közben reátörtek, Lipcsei a kamra kürtőjén keresztül menekült, hanem H u b e r t Mór és P l e s Alfréd utána szaladtak, hogy elfogják. Lipcsei karóval kezében ellen állt és P l e s meg is sebesítette. Az üldözők tovább kergettek és a kerítésen keresztül ugrásakor fejbe is vágták karókkal. Lipcsei ezután az O-vár-téren keresztül a M a r o s b a u g r o t t. Azonban akadt két bátor molnár legény, kik utána mentek csolnakkal és a fuldokolni kezdőt kihúzták a partra. Most a közkórházba gyógykezelik, rendőri felügyelet alatt.

— Elmaradt zeneestélyek. P o h l Károly már napok előtt hirdette, hogy P o n g r á c z Lajos kolozsvári híres czigány szombattól kezdve 6 napon keresztül zeneestélyeket fog adni ujjonnan betendezett kerthelyiségében. Mint értesültünk, Pongrácz közbe jött akadályok miatt nem jöhet most, csak június elsőjén.

— A koronázási jelvények tisztítása. A boldogult br. V a y Miklós még betegyán is kötelességének élt, reszkető szemei előtt lebegett a rá bízott korona sorsá. A napokban adta ki az utasítást arra nézve, hogy a koronajelvényeket tisztítsák meg. Az aktus, a mely inkább ezerezeremóniális, tegnap délelőtt volt a budai várpalotában. S z l á v y koronaőr, T a r k o v i t s miniszterelnökségi államtitkár, S z a b ó kapitány a koronaország parancsnoka és S u p p várkapitány jelenlétében. A tisztítás, melynél diadurhas koronák álltak őrt, abból áll, hogy a koronázási jelvényekről lerázzák, illetve lefújják a port, a palástot és a keztyűket pedig behintik molyporral. A koronához nem nyulnak, mert azt a három zárral ellátott szekrényből csak rendkívüli esetben az országgyűlés két, házának beleegyezésével lehet kivenni.

— Pünkösdi mulatság hét halottal. S o p r o n b o d táviratozzák: Pünkösdi mulatság a sopronmegyei Lővő községben a táncmulatság alkalmával iszonyu vérengzés volt. Verekedés közben az egyik provokált csendőrfegyvert ragadott és egy legényre lökött. A legény halva a rogyó golyó miatt, de a tetten állt furódott golyó a mögötté álló leányon is halálos

sebet ejtett. Erre az ott mulató legények közösen megtámadták a csendőrt és agyonütötték, a dulakodás hevében azonban még négyen halva maradtak. Összesen hét áldozata van a verekezésnek. A cseprégi főszolgabíró nagy erélyvel vezeti a vizsgálatot.

— Öngyilkos aggasztán. S t e i n l e Ferencz 71 éves resicai lakatos T e m e s v á r o n agyonlőtte magát. Valamikor jómódu iparos volt. De házát és vagyonát Resicán eladta, Temesvárra költözött, nejétől elvált és lassanként nyomorba jutott. Hátrahagyott levelében ezt írja: „1848—49-ben a szabadságharozot végig vívtam, sok csatában résztvettem és egy golyó sem talált, most 71 éves koromban magam vettem véget életemnek.” Három lövést tett és az utolsó szíven találta.

— Ardelán ur viczei. A nagyváradi esküdszék tegnap ítélte Ardeleán Jusztin felett aki a „Vultur” című állítólagos éleztalpan román nyelven szidta a magyarságot. Az ügyész emelt ellene vádat. Ez volt az első politikai sajtóper Nagyváradon. — A vádat B u l y o v s z k y József képviselte, a védelmet H e g y e s y Márton vállalta el. Ardelán maga is védekezett. O nem írta az inkriminált cikkeket, de a felelősséget elvállalja értök. Vádolt végzavában így nyilatkozott:

— Nem voltam, nem vagyok ellensége a magyarnak, nem akartam izgatni, magyar színész voltam. Feleségem Veselényi leány.

Az esküdszék hosszas tanácskozás után vádlottat vétkesnek mondotta ki, mire a törvényszék vádlottat nemzetiség elleni izgatás vétsége miatt 14 napi államfogházra, 20 frt pénzbüntetésre és a költségek megfizetésére ítélte.

— Négy testvér öngyilkossága. Az a maga nemében páratlan öngyilkosság, melynek színhelye a Bécs mellett fekvő M a r i a - L a n z e n d o r f tegnap volt, óriási feltűnést keltett az osztrák fővárosban. Az agg férfi, aki három nővérével önkényt megvált az élettől, K o l a r y Ferencz a k a d é m i a i f e s t ő. A negyedik kerületben a Trappel-utcában együtt lakott három nővérével az első emeleten. Lakásuk négy nagy szobából és számos mellékhelyiségből állott és egyáltalában mondható, hogy Kolary jó módu ember volt, aki pontosan fizetett és már műkincsei is fölértek szép vagyonnal. Csak nagyon kevés emberrel érintkezett, ritkán jött hozzá látogató és általában abban a hirben állott, hogy kissé rátartó természetű. Február havában fölmondta mostani lakását és körülbelül bizonyos, hogy már ekkor is arra gondolt, hogy nővéreivel együtt megvált az élettől, mert nem keresett, de nem is vett föl új lakást. A testvérek a legjobb viszonyban éltek együtt évek óta és soha sem volt köztük viszálykodás. Valamennyinek szemefénye az egyik nővérük B e s t i b a l n é asszony leánya volt, a ki nagybátyja vezetése mellett elvégezte a festészeti iskolát. A fiatal leányt nemrég az a csapás érte, hogy a vőlegénye hirtelen meghalt. Ez a szerencsétlenség mélyen lesújtotta, de még sem annyira, mint édes anyját, a ki buskomor lett és épen egy hónappal ezelőtt hirtelen meghalt, anélkül, hogy sajátképen beteg lett volna. Mikor Bestibal Mária felépült betegségéből gyakran panaszkodta el ismerőseinek, hogy az a csapás mely őt érte, nagybátyját és nagynénjét annyira kihozta rendes sodrúkhól, hogy miattuk is aggodí. Rokonaival együtt ő is kiment Mária Lanzendorfbra, de szombaton este visszaküldték Bécsbe valami ürügy alatt és csak akkor hallott róluk hirt, mikor már halva voltak. A fiatal leány állapota, a ki rövid idő alatt mindent elvesztett, a mit e földön szeretett, valóban aggodalomra ad okot. Attól tartanak, hogy esztét veszti. Egy levél, melyet a négy öngyilkos együttesen fogalmazott és aláírt, így hangzik: „Istenhozzádott mondunk valamennyi rokonnak és jóbarátnak. Tartsanak meg jó emlékezetben. Mi testvérek: Kolari Ferencz, Anna, Antónia, Julia szabad akarattal és minden kényszerrel menten elhatároztuk, hogy közösen válunk meg az élettől, mert el akarjuk kerülni azt a fájdalmat, mely akkor sújtana, ha külön-külön kellene megérni egymás halálát. Nem vagyunk senkinek sem lekötölezettjei, nem tartozunk senkinek semmivel, nem bántottunk meg senkit, tehát szemrehányás nélkül válhatunk meg az élettől. Unnepélyesen tiltakozunk az ellen, hogy orvos keze holt, testeinkhez nyuljon. Az óhajjuk,

hogy keresztény-katolikus módon temessenek el minket és az erre szükséges pénz készen is van már. Összes nagyatékunkat, úgy amint van, hugunknak Bestibal Máriaanak ajándékozzuk.”

Azonkívül a négy öngyilkos még egy bucsulevelet intézett unokanővérükhöz, Kolari Józsa asszonyhoz, a ki szintén Bécsben lakik. Ebben is ugyanazzal indokolják végzetes elhatározásukat, mint fentebbi végrendeletükben.

— Pályázatok. Albirói állásra a belényesi járás-bírósnál 14 nap alatt; bírói állásra a nagyváradi törvényszéknél 14 nap alatt; szolgabírói és megyei pénztárnoki állásra Fogarasmegyénél május 27-ig; hivataliszi állásra a budapesti belyegraktárnál 2 hét alatt; egy bírói és egy jegyzői állásra az ípolysági törvényszéknél 2 hét alatt.

—x— Mezőgazdaság. Bebizonyított tény, hogy házi állataink szervezetére a változó tavasszi időjárás és az istállószobából a zöld takarmányra való átmenet nincsen befolyás nélkül, hogy különösen a fiatal marháknál, azután sertések, juhok és házi szárnyasoknál gyakorta járványos megbetegedések fordulnak elő. Azért ajánlatos ezen befolyások ellen megfelelő ellenszerek alkalmazása, a melyeknek sok évi tapasztalás után leginkább bizonyultak: a K w i z d a - f é l e - m a r h a t á p p o r, a K w i z d a - f é l e R e s t i t u t i o n s f l u i d, a K w i z d a - f é l e s e r t e s p o r, a K w i z d a - f é l e v é r h a s e l l e n i s z e r j u h o k s z á m á r a, s v é g r e a K w i z d a - f é l e g y ő g y o r h á z i s z á r n y a s o k: t y u k o k, r u c z á k é s l u d a k s t b. s z á m á r a.

HYMEN.

Urbán Gusztáv aradmegyei orvos a napokban esküdött örök hűséget a budapesti gör. kei szerb templomban M i h a j l o v i c s Miklós dr., az ismert és jeles nőorvos bájos testvérhugának J u l i a k a kisasszonynak.

GYÁSZROVAT.

† Halálozás. Mély részvételt vettük P f i n t n e r Károly 3-ik huszárezredbeli huszárnagy haláláról szóló gyászjelentést. A F r e i w a l d e n - b e n folyó hó 10-én elhunyt 68 éves huszárnagy halálát, melyet felesége K r i s z t i n a, Lajos, Szidi és Jenő testvérei; Mimi, Mártha, Melánia, Helén, gyermekei; Erzsébet unokája gyászolnak e helyen hozza tudomására a mélyen gyászoló család.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

* Bűvészestély a színházban. Bátran kezdetjük azzal, hogy rég nem látott az aradi közönség oly ügyes és káprázatos mutatványait oly kiváló bűvészt, mint tegnap este. B e n - A l i - B e y a bűvészek között mindenestre előkelő helyet foglal el. Négy részre osztott előadása közül az első részt lehet a legérdekesebbnek mondani, bár a többi résznek van egy-egy különösen kimagasló mutatványa. — Előadását a színház megelt színház számonkint megfaptolta, hanem meglepő voltánál intenzívebb tapsra ragadta a közönséget azon mutatvány, mikor a bűvész a taps alkalmával saját fejét levéve hajlongása közepette, egy köszönte az üdvözlő tapsot.

Ben-Ali Bey mutatványai megérdemlik, hogy bárki által megtekintessenek, habár volt előadásában egy pár olyan szám is, mi az általános jó összbemutást kissé csökkentette.

* Csanádvármegye története. A csanádmegyei történelmi társaság és Makó város közönsége a millenniumra Csanádmegye történetének megírására pályázatot hirdet. Az ajánlatokat a Tud. Akadémia főtitkári hivatalához kell benyújtani június 15-ig.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A gondatlanság áldozata. L u n g u r á r Tódor a r a d i téglaverő cigány pisztolyt vett magának, hogy a csavargó kutyákat elűtse lakása elől. A töltött pisztollyal bement S z i r o r Ignác szintén téglaverő cigány kunyhójába és mutogatta neki az ujjonnan vett pisztolyt, mely meg is volt töltve. Addig-addig mutogatta, forgatta, meg a pisztoly elsült és Szivor Ignác szemét átfúrta a golyó. A szerencsétlen ember most vált egyik szemére. A kir. törvényszék Lungurán Tódort gondatlanság okozta súlyos testi sértés vétsé-

ge miatt 2 hónapi börtönre és 200 forint pénzbírságra ítélte.

§ Vásárfa. Kurta György simándi lakos, igen kurta eszűnek bizonyult, mikor a simándi vásáron Ritter Károly sátorából 8 kapát elloptott, mert azt hitte, hogy nem fognak a lopásra reagálni. Pedig nagyon csalatkozott, mert rájöttek és tegnap a törvényszék 8 hónapot mért rá büntetésül.

SPORT.

+ Megalakult kerékpár kör. Az aradi tornaegyesület kerékpározó tagjai tegnap este 6 órakor az egyesület helyiségében Nagy Sándor elnökle alatt alakuló értekezletet tartott, melyen Szilárd Győző, Matusik Márton, Vangyel Géza, Darányi János, Sugár Jenő, Sponner Adolf s Nikora Aurél tagok vettek részt. Az értekezlet határozatilag kimondotta, hogy a tornaegyesület fennhatósága alatt, annak alapszabályai szem előtt tartása mellett megalakult. — A körnek tagjai csak azok lehetnek, kiket a tornaegyesület választmánya titkos szavazás útján felvesz, s kik is a tornaegyesület működő vagy pártoló tagsági díj fizetésére vannak kötelezve. Az értekezlet utasította Vangyel Géza jegyzőt, hogy a folyó hó 28-án megtartandó nagy értekezletre a kör házszabály tervezetét mutassa be, ugyanakkor a menetparancsnok és helyettesének megválasztása eszközöltetni fog.

TÁVIRATOK.

A főrendiház nuntiuma töltötti vita.

Budapest, május 17. (Saj. tud. táv.) A főrendiház nuntiuma feletti vitában mint halljuk Szapáry Gyula is felszólal s határozati javaslatot fog betervezni, melynek értelmében a kormány utasíttatik, hogy a fakultatív polgári házasság tárgyában törvényjavaslatot terjesszen elő. Felszólalnak még *Wekerle* határozati javaslata ellen *Pongrácz* gróf és *Batthyányi* Tivadar és azonkívül azon kellemes meglepetés készül, hogy t. i. *Polonyi* a törvényjavaslat ünnepélyes visszautasításának álláspontjára helyezkedik. *Wekerle* határozati javaslata mellett feliratkozott szónokok *Szilágyi* mai hatalmas beszéde után valószínűleg töröltetik magukat, úgy hogy a szavazás a holnapi ülésre várható.

Botrány a képviselőházban.

Budapest, május 17. (Saj. tud. táv.) *Szilágyi* beszéde alatt affaire keletkezett. Midőn *Szilágyi* a mizerabillus nothehet gunyolta, az Apponyista *Drakulits* Pál dühében tombolni kezdett. *Miklós* Gyula rákiáltott: „Ki kell dobni! *Drakulics* magánkívül kérdezte: „Ki az a szemtelen? Elnök *Drakulics*ot rendreutasította s *Miklós* nyomban fölkerítte *Gajarit* és *Horváth* Gyulát segédkezésre. Hir szerint a párbaj holnap délelőtt lesz.

Vérsi-Bartha affér.

Budapest, május 17. (Saj. tud. táv.) Másik párbaj is van készülöben. *Vérsi* József a hírlapíró egyesület és hírlapkiadó vállalat volt igazgatója, hírszerint provokálja *Barthát*, mai beszédében rávonatkoztatott kifejezésért.

Dementi.

Budapest, május 17. (Saj. tud. táv.) Azon hir, mintha *Fejérváry* a legutóbbi időben Bécsben lett volna, alaptalan.

A memorandum-pör.

Kolozsvár, május 17. (Saj. tud. táv.) A tárgyalást *Luccaciu* kihallgatásával folytatják. *Comsa* Demeter elismeri, hogy az ülésen jelen volt, de az elnök kérdésére kitérő válaszokat ad, s mindent tagad. *Barcianu* szintén tagad s a

vizsgálat alkalmával tett vallomása ellenkezik a jelenlegi vallomásával. A szokott kifogásokat használja és zavarodottságot szinlel. *Barcianu* ösze-visza, beszél mindent s a felelősséget nem akarja elvállalni. Elnök konstatálja, hogy vallomása teljesen egyezik az előbbi vallomásával, melyet Nagy-Szebenben felvettek.

A király informáltatása.

Bécs, május 17. (Saj. tud. táv.) Fentartással közlik velünk, hogy a király folytonosan informáltatja magát a közhangulatról. Tegnap *Hunyady* grófot fogadta kihallgatáson s valószínűleg *Zichy* Nándor is e miatt érkezett ide. *Szögyény* nagykövet is meghívott, a király meg akarván hallgatni az ő véleményét is.

Román miniszter látogatása.

Bukarest, május 17. (Saj. tud. táv.) *Marghiloman* Alen igazságügyminiszter a napokban tervezett szabadságideje alatt külföldre utazik s valószínűleg Budapesten és Bécsben is látogatást tesz.

Szerb kereskedelmi bank.

Belgrád, május 17. (Saj. tud. táv.) A kereskedelmi miniszterium jóváhagyta egy új kereskedelmi bank alapszabályait. Az új bank alaptőkéje 10,000 darab 100 frank névértékű részvényben egy millió frankot tesz ki. Az alakuló közgyűlést *Avakumovits*, a volt miniszterelnök elnökle alatt május 13-án tartották meg; ugyancsak az ő kezdeményezésére 1670 részvényt irtak alá.

Schlauch bíboros Rómában.

Róma, május 17. (Saj. tud. táv.) *Schlauch* bíbornokot tegnap a nagykövetség fogadta, ma délben pedig a pápa fogadta audientián. Este a spanyol nagykövetnél ebéd volt tiszteletére.

KÖZGAZDASÁG.

Záporosó, jégeső, köd.

Igen sok helyen volt az utóbbi napokban zápor, eső, sőt jég is s nem csekély kárt okozott a növényzetben.

Köddöt az alföldi részekből jeleznek. A köd a virágzásban levő roznak mennyire ártott, azt ma még bajos volna konstatálni, tény azonban az, hogy részben megviselhette. A ködös és esős időjárás fejleszteni fogja a rozsdat is, helyenkint már is panaszkodnak a rozsda fellépése miatt.

Ternova, május 16. Az utóbbi időben ismét száraz időjárás következett be, mely akadályozta a vetések kifejlődését. Tegnap délben volt ugyan a járás nyugoti részén egy óráig tartó felhőszakadásszerű záporosó jéggel vegyest, de aránylag kevés kárt okozott. Az őszi buza és a rozs lassan fejlődnek, de a szárazság ezeknek is megakadályozza a kifejlődését. A mi a gyümölcsöt illeti, ebben különösen nagy termésre van kilátás.

Vinga, május 16. Tegnap délután másfél óráig tartó nagy záporosó volt s az egész járásra kiterjedt; az eső végre tehát felüdítette a szárazságban szenvedett vetéseket. A buza a körülményekhez képest eléggé jól áll, sőt helyenkint nagyon is buja. A rozs a májusi szárazságban nagyon visszamaradt s legfeljebb csak 5-6 m. m. magot fog adni; a buzatermés 8-9 métermázsára becsülhető. — Az őszi árpa igen szépen nő, míg a zab csupán a korai áll jól; a tavaszi árpa meglehetősen. A kukorica, korai jól kelt s most a késői is jól fog kelni. A kerti vetemények eléggé jól állanak.

— Budapest-kőbányai sertés-kereskedelmi csarnok. 1894. évi május hó 16. Hízott sertés-

árak: 1. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronként 400 kg. felüli súlyban) 46.—47. krig. Öreg közep (páronként 300—400 kilogramm súlyban) 46.—47. krig. Fialat nehéz (páronként 320 kg. felüli súlyban) 48.—49. krig. Fialat közep (páronként 251—320 kg. súlyban) 48.—49. krig. Fialat könnyű (páronként 250 kg. terjedő súlyban) 48.—49. krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kg. felüli súlyban) 46.—47. krig. — Közep (páronként 220—280 kg. súlyban) 46.—47. krig. — Könnyű (páronként 220 kg. terjedő súlyban) 47.—47.5 krig. — Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kg. felüli súlyban) 47.—48. krig. Közep (páronként 220—260 kg. súlyban) 47.—47.5 krig. — Könnyű (páronként 220 kg. terjedő súlyban) 46.5—47.5 krig. Sertéslejtés szám 1894. május hó 14-én volt készlet 185,418 darab. 1894. május hó 15-én felhajtott: 3988 drb. 1894. május 15-én elszállított: 3130 drb. 1894. május 16-án maradt készletben 186,276 drb. — A hízott sertésüzletirányzata: változatlan.

Szeszűzlet.

— Május 17. —

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban nyers szesz 58.50, kicsinyben 54.— hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatózsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, május 17. d. n. 5 óra.

Gabona	Állapot	Irányzat	100 kilogramm
Búza	bánsági	osond.	6.75—7.20
	tiszavidéki	„	6.80—7.20
	pestvidéki	„	6.75—7.20
	fehértói	„	6.75—7.20
	bácskai	„	6.85—7.25
Róza	—	lanyha	5.40—5.55
Árpa	takarmány	osond.	5.95—6.30
	égetni való	„	6.55—7.40
Zab	—	lanyha	6.80—7.25
Tengeri	bánsági	lanyha	—
	másnemű	„	4.70—4.80
Káposzta-repcze	—	lanyha	—
Köles	—	csend.	3.90—4.30
Búza	tavaszi	lanyha	7.03—7.05
	junius 1894	„	7.78—7.90
Tengeri	május-junius 1894	lanyha	4.74—4.76
Zab	Budapest sz. tavaszi	lanyha	5.80—5.82
Káposzta-repcze	Budapest sz. őszi	„	—
	aug.-szeptember 1893	szilárd	10.10—10.15

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén

Budapest, 1894. május 17.

Magyar aranyárjádék 4%	119.40
Magyar koronaárjádék 4%	94.90
Magyar arany 4 1/2%	127.—
Magyar ezüst 4 1/2%	101.75
Magyar keleti vasút 1876.	123.50
Magyar földterhermentesítési kötvény	96.—
Magyar italmegváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	96.—

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

M. V. (Nagylak). Közleményét csak a nyíltérben adhatjuk ki, az előirt díjazás mellett. Reméljük, nem is tetszett komolyan gondolni, hogy személyeskedő, heves csikket a szerkesztői részben csak úgy átolvasás nélkül lenyomtatjuk.

Felelős szerkesztő: **Vass Géza.**

NYILTTÉR.*

Ügyvédi-irodám

Aradon, Kazinczy-utca 1. szám alatt, (Kazinczy- és Templom-utca sarkán) megnyitottam.

Dr. Wolff Mihály,

ügyvéd.

* Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Hirdetmény.

Aradváros gazdaközönségének közlegelőre járó szarvasmarha állományát az egyes járványos állati betegségek behurcolásától megóvándó, az év közben vásárolt és közlegelőre hajtandó szarvasmarháknak a vétel napjától számított 8 napig otthon s állatorvosi felügyelet alatt tartását rendelem el.

Felhivom ennél fogva a gazdaközönséget, miszerint vásárolt s közlegelőre bocsátandó szarvasmarháit Varga János állatorvosnál azonnal bejelentse.

Végül tudatom a gazdaközönséggel, miszerint ezen évközben vásárolt s közlegelőre hajtandó állatok megbélyegzése minden hét szombatján a déli órákban a városi tűzoltó laktanyában eszközöltetik.

Arad, 1894. évi május hó 16.

Sarlot Domokos
főkapitány.

M. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetősége.

14744/II. sz.

471. I—X.

Hirdetmény.

Plase állomáson előállítandó pályafelügyelői lakház munkálatainak végrehajtására ezennel nyilvános ajánlati tárgyalás hirdettetik.

A tervek és költségvetés, melyekből a teljesítendő munkákról tájékozás szerezhető a szerződési tervezet és a munkák végrehajtására vonatkozó feltét felzetek, továbbá az ajánlati minta a m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetősége pályafenntartási osztályánál és a fumei osztálymérnökségnél a hivatalos órák alatt f. évi május hó 10-étől kezdve megtekinthetők, hol egyúttal a többszörösített tervek és nyomtatványok 2 ftt lefizetése mellett megszerezhetők.

Az ezen építkezésre teendő ajánlatok a költségvetési úrlapba sajátkezűleg számokkal és szóval beírandó árak jegyzékével felszerelve és kellőképen felbélyegezve, legkésőbb f. évi május 20-ának déli 12 órájáig a m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetősége I. osztályánál (Zágráb Trenkova utca 14.) lepecsételve és a következő felirattal ellátva „Ajánlat a m. kir. államvasutak Plase állomásán létesítendő pályafelügyelői lakházra” lesznek hozzánk benyújtandók. Később beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Szóban forgó munkálatokra bánatpénz gyanánt 350 azaz háromszázötven forint készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban a m. kir. államvasutak zágrábi üzletve-

zetőségének gyűjtőpénztáránál az ajánlati tárgyalás hatánapját megelőzőleg legalább egy nappal leteendő.

Az értékpapírok a napi árfolyam 90%-ával számíthatók és a bánatpénz lefizetését igazoló letéti jegy az ajánlatához csatolandó.

Az ajánlatokhoz mellékelve volt letétjegyek az ajánlati tárgyalás esetén azok tulajdonosai által írásbeli elismervény ellenében azonnal visszavehetők.

Az esetleg posta útján beküldendő ajánlatok és bánatpénzek térti vevény mellett adandók fel.

Az üzletvezetőség fentartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok el- vagy el nem fogadása felett, tekintet nélkül a felajánlott árakra, egyoldalulag intézkedhessenek.

Zágráb, 1894. május havában.

Az üzletvezetőség.

M. kir. államvasutak.

56429/94. szám.

481. I—3.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága az 1894. évi július hó 15-étől 1895. évi július hó 15-éig esetleg 3 évre szükséges évenkénti 7100 métermássa égő repce-olaj és 1500 kenő repce-olaj szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ivenként 50 kros okmánybéllyel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1894. évi május hó 30-ikán déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag- és leltár beszerzési szakosztályánál benyújtandók vagy postán oda küldendők. Ugyanezen időpontig átadandók ugyanott a kötelező minőségi minták is.

Bánatpénz gyanánt az ajánlt olaj értékének 5%-a legkésőbb 1894. évi május hó 29-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő.

A szállításra nézve mérvadók és kötelezők a 129381/91. sz. általános szállítási és a fentebbi anyagok szállítására vonatkozó 39986/92. sz. különleges feltételek.

A szállításra vonatkozó egyéb részletes módok az igazgatóság anyag- és leltár beszerzési szakosztályában, valamint az üzletvezetőségnek és a hazai kereskedelmi és iparkamaráknál megtekinthetők.

Ezen részletes módok leírása az ajánlatot tenni szándékozóknak a fentnevezett anyag- és leltár beszerzési szakosztály által ingyen adatik ki, vagy kívánságra postán megküldetik.

Budapest, 1894. április hóban.

Az igazgatóság.

Arad sz. kir. város kapitányi hivatalától.

5847/1894. k. h. sz.

Körözes.

Aradon folyó hó 6-án egy 2 éves sötét pej, két hátsó lába kesely, 3/4 jegyes kancza csikó bitangásban találtatott.

A tulajdonos köröztetik azzal, hogy amennyiben a csikó átvétele végett folyó évi június hó 7-ig nem jelentkeznek, az nyilvános árverésen eladatni fog.

Aradon, 1894. évi május hó 8-án.

Sarlot Domokos
főkapitány.

6027 | 894. sz.

3—3

Pályázati hirdetmény.

Arad szab. kir. város közönsége ezennel pályázatot hirdet: világítási és erőátviteli célokra szolgáló **központi villamos-telepnek** s az ehhez tartozó vezetéki hálózatnak és berendezéseknek Aradvárosában való létesítése és üzemben tartása iránt. — A pályázati ajánlatok 1894. július 1-ének d. e. 12 órájáig Arad sz. kir. város polgármesteri hivatalához nyújthatók be.

Minden ajánlatához bánatpénzül készpénzben vagy óvadékképes értékpapírokban 5000 (ötezer) forint csatolandó, vagy azok benyújtásával egyidejűleg a város pénztáránál letétbe helyezendő. — A pályázati feltételeket, melyeket minden pályázónak ismernie és el kell fogadnia: a polgármesteri hivatal a hozzá intézett megkeresésre a pályázni kívánóknak kiszolgáltatja, illetőleg postán megküldi.

Aradon, 1894. márczius 24-én.

Salacz Gyula,

kir. tanácsos, polgármester.

Arad sz. kir. város polgármesterétől.

79 | 894. pm.

51 9—02

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönsége részéről közhírré tétetik, hogy a városi árvapénztárból és a város által kezelt alapokból törlesztési kölcsönök vehetők.

Fizetendő évenként: 23 évi törlesztésre 8% a melyből tőke törlesztésre esik 2% 26 fél évi törlesztésre 7 1/2%, melyből tőke törlesztésre 1 1/2% fordítatik. 32 évi törlesztésre 7% amelyből a tőketörlesztésre 1% számoltatik el. A kölcsönvevők jogában áll kölcsönt a törlesztési időn belül is félévi felmondásra a félévi kamat különbözet megtérítése mellett visszafizetni.

Arad 1894. január 10.

Salacz Gyula,

királyi tanácsos polgármester.

900/1894. pm.

Hirdetmény.

Már 1890. évben hirdetmény útján felhívást tettem közzé az iránt, hogy a régi temetőben a kidőlt vas-sirkereszteket, azok letört, valamint a sírok vaskerítéseinek elvált egyes részeit, a bedőlt sírboltok vasajkait, a melyek a temető kápolna előcsarnokában halmozvák fel, az érdekeltek onnan elszállítsák.

Minthogy ezen felhívás eredménytelenül maradt, az érdekelteket ismét felszólítom, hogy halottjaik sírjait megtekintvén, az onnan hiányzó kereszt- vagy kerítés-részleteket a f. é. május hó 30-ig a temető-őről annál bizonyosabban átvegyék, minthogy azok mint gazdátlan tárgyak a szégyen-alap javára elárvereltetnek.

Arad, 1894. április 20.

Salacz Gyula
kir. tan. polgármester.

Elismert legtisztább

alkalikus

KRONDORFI SAVANYVÍZ

asztali-

és

gyógyvíz

orvosi tekintélyek tapasztalata szerint kiváló gyógyhatással bír köhögés és rekedtségnél, tüdő-, gyomor- és hólyaghurutnál.

Borral vegyítve felséges ital.

Kapható ARADON minden fűszerkereskedésben.

Magyarországi főraktár: Bauer Lajos és testvére Budapest, Arany János-utca 9. szám.

426 5—8

Még csak 3 előadás.

Kezdeté este 8 órakor.

ARADVÁROSI SZÍNHÁZ.

Igazgató: **FREUND ALFRED.**

Arad, pénteken 1894. május 18-án

BEN-ALI-BEY

az indiai és egyiptomi csoda-bűvész 2-ik előadása. Feltűnést keltett hatás Bécsben és Bpsten.

Változatos új műsor:

I. rész:

Az egyiptomi delejezés.

1. Teremtés semmiből.
2. Démon a harangban.
3. A strucztojás-serleg titka.
4. A különös vendég.
5. A delejes kávé-konyha.
6. Asztal terítsd magad.
7. Az ozsonnai látogatás.

SULAMITH felleléptével:

II. rész:

Sulamith. (Egyiptom-India.)

1. Ben-Ali-Bey feje.
2. Pálca és kigyó.
3. Az ördögüzés.
4. Az indiai bűvész-világból.
5. A kelet kincsei.
6. A titokzatos vendég.
7. A boszorkány bűvészgyűrűje.
8. A pálma-oszlop.

A mese megvalósulása.

(India.)

1. A megdelejezett rajz.
2. A Phönix-urna.
3. Indiai szappan-buborékok.

ZÁRADÉKUL:

Adomé, az istenek menyasszonya.

Legújabb érdekfeszítő látványosság.

BEN-ALI-BEY előadásai a leghatásosabb s a legrégebbkori egyiptomi csodaműveletek, varázslatok s lehetetlenségekből vannak összeállítva, továbbá előadja az **indiai Fakir** itt még nem látott felülmúlhatatlan csodaműveleteit. Ezen előadások még Európában eddig ismeretlenek, melyek a legmegkapóbb képleteknek egy egészen új világát tárják a szemlélő elé.

Hely árak:

Nagypáholy, földszinten vagy első emeleten	8 frt — kr	Második emeleten	— frt 80 kr
Páholy, földszinten vagy első emeleten	4 frt 50 kr	Második emeleten 2. és 3. sorban	— frt 60 kr
Páholy, második emeleten	3 frt — kr	Második emeleten 4. és 5. sorban	— frt 50 kr
Támlásszék, (földszinten) a 0. és első három sorban	1 frt 20 kr	Harmadik emeleten, első sor közepén	— frt 50 kr
Támlásszék, (földszinten) 4, 5, 6. és 7. sorban 1 frt — kr		Harmadik emeleten, közepén a többi sor oldalt	— frt 40 kr
Támlásszék, (földszinten) 8, 9, 10, 11. és 12-ik sorban	— frt 80 kr	Karzatülés, közepén	— frt 30 kr
		Karzatülés, oldalt	— frt 20 kr

Jegyek előre válthatók máától kezdve (a főbejáratnál balra eső ajtónál) délelőtt 9 óráig, délután 2 1/2 óráig, 5 óráig.

Pénztárnyitás 7 1/2, kezdete 8, vége 10 órakor.

Holnap szombaton utolsó előtti előadás.

Haszonbérbeadási árverési hirdetmény.

Közhírré tétetik, hogy a radna-lippai nagy hid vámszedési jogának 1894. november 1-től 1897. október 31-ig leendő további hasznosítása végett az aradi m. kir. jószágigazgatóság hivatalos helyiségében 1894. évi június hó 5-én d. e. 9 órakor felsőbb jóváhagyás fenntartásával írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árverés fog tartatni, melyre haszonbérrelni kívánók 10% bánatpénzzel ellátva oly hozzáadással hivatnak meg, hogy azon 50 kros bélyeggel ellátott lepecsételt és kellő feliratu írásbeli zárt ajánlatok is a kiküldési összegnek megfelelő 10% bánatpénzzel ellátva az árverés megkezdéseig alólírt kir. államjószágigazgatósághoz adhatók be. Ezen ajánlatokban, melyekben az 50 kros bélyeg szabályszerűen átírandó, a megajánlott évi haszonbér nemcsak számokkal, hanem betűvel és tisztán érthetően kiírandó és világosan kijelentendő, hogy ajánlattevő az árverés feltételeit — melyeket aláírni köteles — ismeri és azoknak magát feltétlenül aláveti.

Kiküldési ár évi bér 8000 frt.

A szó- és írásbeli zárt ajánlattevők kívánatra igazolni tartoznak vagyoni állásukat és bérleti képességeiket.

Oly kincstári bérlet, kik haszonbéri hátralékban vannak, továbbá kik csőd, gyámság, illetőleg gondnokság alatt állanak, vagy akik nyereségvágyból eredő büntetést elítéltek, az árverésben részt nem vehetnek.

Elkészt, valamint utóajánlatok semmi szín alatt sem fognak figyelembe vétetni még az esetben sem, ha azok egy újabb árverés esetére kötelezőleg fenntartatnak is.

A haszonbéri feltételek alólírt magyar kir. jószágigazgatóságnál megtekinthetők.

Arad. 1894. május hó 12-én.

M. k. államjószágigazgatóság.

7451 | 894.

1-3

Hirdetés.

A nagym. földmívelésügyi m. kir. miniszter ur 12414 | 894. sz. a. kelt rendelete szerint a ragadós tüdőlob behurcolásának veszélye miatt szarvasmarhát Németországba szállítani Árva, Szepes, Liptó, Turóc, Trencsér, Nyitra, Zólyom Bars, Nógrád és Pozsony vármegyék területéről egyáltalán tilos.

Aradon, 1894. április 14.

A városi tanács.

A már 40 év óta dicséretreméltólag ismert, a m. kir. egészségügyi hatóság által jónak talált és engedélyezett

Dr. SPITZER-féle

arcztisztító kenőcs

szeplő, himlőhely, sörny, májfoltok, fakadékok, forrásgai persenések, orrvörösség és mindennemű arczvirágzások ellen; valamint a

Dr. SPITZER-féle

bőrszépítő szappan

mely az arczenőcsessel a használati utasítás szerint alkalmazva, még korosabb egyéneknek is viruló és fiatal kinézetet kölcsönöz.

Egy nagy tégely arczenőcs ára 80 kr., kisebb 50 kr., szappan 50 kr.

Utánzásoktól óvakodjunk!

Csak **KRAJCSOVICS** által Vukováron készített kenőcs a valódi. 151 7-12

Minden tégelyen Krajcsovic a készítő arczképe látható.

Főraktár: Budapest, Király-utca 12.

Török J. gyógyszerháza.

Kapható Török József budapesti gyógyszerész különlegességi főraktárának aradi fiókjában:

RING LAJOS

„Angyalhoz” oltalmazt gyógyszerháza Aradon, Asztalos Sándor-utca 1. sz.